Program Profilaktyczny dla Powiatu Strzelecko -Drezdeneckiego na lata 2016-2020

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Drezdenku

Spis treści

Wstęp……..3

1. Cele programu……4

2. Sposób realizacji i kierunki działań ……...4

3.Adresaci programu……..8

4. Realizatorzy programu……...8

5. Oczekiwane efekty realizacji programu…….8

6. Podsumowanie……...9

Wstęp

Zgodnie z art. 6 ust 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz.1390) do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowywanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Niniejszy program został dostosowany do lokalnych potrzeb społecznych i zasobów powiatu strzelecko - drezdeneckiego. Głównym założeniem programu są działania profilaktyczne mające na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których występuje przemoc narażone są na dwa rodzaje niszczących doświadczeń. Pierwsze dotyczy dzieci, które są bezpośrednimi ofiarami przemocy, a drugie - dzieci, które są świadkami przemocy. Na podwójne niebezpieczeństwo narażone są dzieci, które same doświadczają przemocy i są jej świadkami. Wiele dzieci bezpośrednio staje się ofiarami przemocy, gdy próbuje powstrzymać sprawcę. Najbardziej widocznymi i oczywistymi skutkami przemocy są obrażenia cielesne. Należy jednak pamiętać, że równie niszczące, tak jak urazy fizyczne, są skutki psychiczne doświadczanej przemocy. Dziecko żyjące w stanie ciągłego zagrożenia pozbawione jest niezbędnego do prawidłowego rozwoju poczucia bezpieczeństwa, miłości i zaufania. Psychologiczna presja i ciągłe napięcie może być przyczyną wielu chorób psychosomatycznych. Przemoc domowa ma wiele zróżnicowanych definicji. We wszystkich występują wspólne elementy, zawierające istotę tego zjawiska, a mianowicie:

1) jest to działanie intencjonalne, świadome i zamierzone, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowywanie ofiary,
2) występuje przewaga siły ze strony agresora i sprawcy przemocy,
3) sprawca narusza prawa i dobra osobiste ofiary, godzi również w jej osobistą wolność,
4) zachowanie sprawcy wywołuje cierpienie i ból ofiary,
5) zachowanie sprawcy wykracza poza społeczne normy i zasady relacji interpersonalnych.

Niniejszy program pozostaje w spójności z:

1) Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020

2) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętym uchwałą Nr 76/2014 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r.

1. Cele programu

Celem głównym programu jest:

zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w powiecie strzelecko - drezdeneckim

Bardzo ważne jest podejmowanie kompleksowych działań mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy ofiarom, jak również promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Cel główny programu będzie realizowany poprzez **cele szczegółowe** tj.:

1) zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie,
2) udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie, w tym będącej w sytuacji przemocy domowej,
3) pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonych przemocą,
4) zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych,
5) propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich,
6) zapewnienie usług poradniczych, wspierających i edukacyjnych dla wszystkich rodzin.

2. Sposób realizacji i kierunki działań

Zjawisko przemocy w rodzinie odciska swój ślad w psychospołecznym funkcjonowaniu osób dotkniętych przemocą. Wagę tego doświadczenia podkreśla fakt, że jego sprawcami są najczęściej rodzice, czyli osoby naturalnie predysponowane do zapewniania dziecku poczucia bezpieczeństwa. Upowszechnianie wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwłaszcza w stosunku do jej najmłodszych członków, ma na celu uświadomienie społeczeństwu potrzeby reakcji wobec krzywdzonego dziecka.

I. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie	
Zadania:	• prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, • poszerzanie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie w formie szkoleń o tematyce przemocy • prowadzenie działań o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym skierowanych do rodziców.

Pomoc dla rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie jest niezwykle istotna. Ofiary przemocy często nie wiedzą do kogo zwrócić sie o pomoc, jakie kroki podjąć by poprawić swoją sytuację życiową. Często mają miejsce jednak przypadki, gdy ofiara przemocy nie szuka wsparcia, gdyż obawia się reakcji sprawcy przemocy domowej. Dlatego tak ważne jest wspieranie ofiar i nakłanianie ich do działań mających na celu odzyskanie równowagi psychicznej.

II. Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie, w tym będącej w sytuacji przemocy domowej.	
Zadania:	• wspieranie rodzin, udzielanie ustawowej pomocy, w tym ze szczególnym uwzględnieniem pracy socjalnej, • rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie, • wspieranie rodzin we wzmacnianiu i odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez: ✓ pracę socjalną ✓ poradnictwo rodzinne ✓ poradnictwo prawne ✓ poradnictwo psychologiczne ✓ poradnictwo pedagogiczne.

Krzywdzone dzieci najczęściej czują się odrzucone, bezsilne i winne czynom dorosłych. Osoby z najbliższego otoczenia, ukochane przez dzieci, od których dzieci są zależne, stają się dla nich źródłem lęku i niepewności. Szybko pojawia się zaburzenie postrzegania rzeczywistości, a zniekształcony obraz świata wnika w psychikę i zaczyna zostawiać ślady. Nieadekwatne zachowania w różnych, codziennych sytuacjach wśród dzieci i osób doświadczających przemocy są odpowiedzią na brak właściwego odczytywania przez nich własnych uczuć, umiejętności neutralnego wglądu w siebie, rozróżnienia dobra i zła, a w efekcie skutkują nieumiejętnością budowania zdrowych relacji z innymi osobami.

III. Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczym i zagrożonych przemocą.	
Zadania:	• monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą domową, • skoordynowana i kompleksowa pomoc ze strony wszystkich instytucji i organizacji działających na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie - udział w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych, • zapewnienie poradnictwa specjalistycznego • współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Sądem Rodzinnym, Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi, organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Spirala wyuczonych nieodpowiednich zachowań jest trudna do przerwania. Często złe wzorce wyniesione przez dzieci z domu rodzinnego stosowane są na późniejszych etapach życia wobec własnych dzieci. Dlatego ważne jest by przerwać te błędne koło.

IV. Zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych.	
Zadania:	• rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin ze względu na różnorodność problemów i potrzeb, zwłaszcza w zakresie prawidłowych metod wychowawczych, • wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych, • wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej, • umożliwienie korzystania z porad prawnych, psychologicznych, pedagogicznych, rodzinnych i socjalnych.

Od chwili urodzenia dziecko poddane zostaje skomplikowanym zabiegom wychowawczym. Efekty tych oddziaływań zależą od zintegrowanego oddziaływania na dziecko różnych grup i instytucji, wśród których pierwszoplanową rolę odgrywa rodzina. To właśnie tutaj rozwijają się pierwsze wyobrażenia o własnym miejscu w życiu społecznym, tu kształtują się określone nastawienia i aspiracje. Zadaniem rodziców jest wychowanie zdrowego emocjonalnie i fizycznie dziecka. Nie wszystkie rodziny potrafią jednak tego dokonać. Istnieje wiele rodzin, które pod maską „rodziny modelowej" świadomie lub nieświadomie ranią delikatną, dopiero rozwijającą się psychikę dziecka. Dlatego tak istotne jest usprawnianie systemu wsparcia rodzin w procesie wychowania dzieci i kładzenie nacisku na kształtowanie odpowiednich postaw rodzicielskich.

V. Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich.	
Zadania:	• wspieranie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży, • wspieranie inicjatyw służących budowaniu prawidłowych postaw rodzicielskich, • propagowanie i inicjowanie działań przygotowujących do prawidłowego wychowywania dzieci, • wspieranie rodzin zagrożonych dysfunkcjami: ✓ zapewnienie wsparcia dla rodziców mających problemy wychowawcze z dziećmi ✓ zapewnienie wsparcia dla dzieci mających problemy wychowawcze i edukacyjne ✓ pomoc w korzystaniu z dziennych form opieki (zakłady aktywizacji zawodowej, świetlice socjoterapeutyczne, środowiskowe domy samopomocy)

W celu zwiększenia profesjonalizmu działań osób zobowiązanych i uprawnionych do pomagania dziecku i rodzinie niezbędne jest ustawiczne kształcenie kadry instytucji świadczących pomoc, poprzez udział pracowników w szkoleniach i konferencjach. Tylko dobrze wykwalifikowana kadra zapewni wysoką jakość świadczonych usług oraz skuteczną pomoc dając odzwierciedlenie w efektach pracy z rodzinami zagrożonymi lub dotkniętymi przemocą domową.

VI. Zapewnienie usług poradniczych, wspierających i edukacyjnych dla wszystkich rodzin oraz podniesienie poziomu tych usług	
Zadania:	• kierowanie członków rodziny do korzystania z innych usług lokalnych, • rozwijanie lokalnej infrastruktury informacyjnej, edukacyjnej i terapeutycznej wspomagającej rodzinę w rozwiązywaniu problemów społecznych, • konsolidacja podmiotów działających w społeczności lokalnej na rzecz rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodzin, • budowanie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. • doskonalenie zawodowe osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy, • superwizja pracy osób zajmujących się pomaganiem osobom doświadczającym przemocy.

3. Adresaci programu

Niniejszy Program kierowany jest do:
1) rodzin z dziećmi szczególnie zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej,
2) ofiar i świadków przemocy domowej, w tym w szczególności dzieci,
3) sprawców przemocy domowej,
4) przedstawicieli instytucji i służb pracujących z dzieckiem i rodziną,
5) społeczności lokalnej.

4. Realizatorzy programu

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu strzelecko – drezdeneckiego.
- Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Kraj.
- Szkoły i inne placówki oświatowe
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Drezdenku i Strzelcach Kraj.

5. Oczekiwane efekty realizacji programu

- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie,
- zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- podniesienie poziomu świadomości wśród mieszkańców powiatu strzelecko – drezdeneckiego na temat zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie,
- zapewnienie należytej opieki dzieciom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
- poprawa funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych w pełnieniu swoich zadań,
- wzmocnienie rodzin w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi,
- rozwój wiedzy i umiejętności rodziców w prawidłowym funkcjonowaniu,
- pomoc rodzinie w rozwiązywaniu problemów wynikających z sytuacji kryzysowej,
- koordynacja działań służb i organizacji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych na terenie powiatu,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą.
- ustawiczne kształcenie pracowników specjalizujących się w pomocy dziecku i rodzinie,
- wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających osobom zagrożonym przemocą w rodzinie,
- rzetelne i trafne diagnozowanie rodzin z problemem przemocy,
- efektywna praca na rzecz rodziny z zastosowaniem skutecznych narzędzi pracy.

6. Podsumowanie

W prawidłowo funkcjonującej rodzinie każdy jej członek kształtuje swój charakter, hierarchizuje system wartości, co w efekcie umożliwia poprawne funkcjonowanie w społeczeństwie. Od stylu funkcjonowania w rodzinie zależy dalszy rozwój jednostki i jej późniejszy status społeczny. Dziecko z rodziny dysfunkcyjnej, doświadczające przemocy od wczesnych lat życia, które nie ma zabezpieczonych podstawowych potrzeb, w tym miłości i akceptacji, nie będzie w stanie zaistnieć jako „zdrowy dorosły". Sporządzenie i realizacja powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie może przyczynić się do uniknięcia pułapki przemocy przez najmłodszych członków społeczeństwa. Zakłada się, iż w wyniku realizacji poszczególnych zadań ujętych w niniejszym programie zwiększy się społeczne zaangażowanie w sprawy przeciwdziałania przemocy wobec dzieci, będą kształtowane odpowiednie postawy rodzicielskie i zostanie usprawniony system wsparcia rodziny w procesie wychowania dzieci. Systematyczne prowadzanie wśród dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą zajęć o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym, w formie zajęć, warsztatów i wykładów, prowadzonych przez specjalistów, umożliwi im właściwe poznanie i rozumienie świata uczuć, a także rozwijanie umiejętności rozmawiania o uczuciach, umiejętności stawiania jasnych granic i wymagań. Zakłada się, że powyższe zajęcia staną się zachętą do współpracy rodziców z dziećmi, wspólnego rozwiązywania konfliktów, a przede wszystkim przyczynią się do wzmocnienia poczucia własnej wartości i poprawy relacji w rodzinie. Ponadto, utworzenie grupy wsparcia dla dorosłych osób z rodzin zagrożonych przemocą i prowadzenie spotkań pod kierunkiem specjalisty może zaowocować innym spojrzeniem tych osób na trudną sytuację, w której dotychczas się znajdowali. Dostrzeżenie nowych rozwiązań sytuacji problemowych i brak poczucia osamotnienia w działaniach jest jednym z założeń niniejszego programu.
Realizacji Programu niech przyświecają słowa Jana Pawła II: „Troska o dziecko jest pierwszym i podstawowym sprawdzianem stosunku człowieka do człowieka".